

Niniejszy dokument nie stanowi doręczenia w trybie art. 15 zzs⁹ ust. 2 ustawy COVID-19 (Dz.U.2021, poz. 1842)

Sygn. akt I AGa 394/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 lipca 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Andrzej Żelazowski (spr.)
Sędziowie:	SSA Jerzy Bess SSA Paweł Rygiel
Protokolant:	Michał Góral

po rozpoznaniu w dniu 23 czerwca 2022 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa M. C. i W. K.

przeciwko (...) S.A. w K.

o stwierdzenie nieważności uchwały

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 16 sierpnia 2021 r. sygn. akt IX GC 710/20

1. zmienia zaskarżony wyrok w punktach I i II w ten sposób, że nadaje im treść:

„I. oddala powództwo;

II. zasądza od powodów solidarnie na rzecz strony pozwanej kwotę 1.097,00 zł (słownie złotych: jeden tysiąc dziewięćdziesiąt siedem) tytułem zwrotu kosztów procesu.”;

2. zasądza od powodów solidarnie na rzecz strony pozwanej kwotę 810,00 zł (słownie złotych: osiemset dziesięć) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA Jerzy Bess SSA Andrzej Żelazowski SSA Paweł Rygiel

Sygn. akt I AGa 394/21

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 1 lipca 2022 roku

M. C. oraz W. K. wnieśli o stwierdzenie nieważności uchwały nr (...) nadzwyczajnego walnego zgromadzenia wspólników spółki pod firmą (...) S.A. w K. z dnia 2 lipca 2020 r. zaprotokołowanej przez notariusza K. N. aktem notarialnym (...)nr (...), a nadto o obciążenie pozwanej kosztami postępowania.

Wyrokiem z dnia 16 sierpnia 2021 roku, sygn. akt IX GC 710/20, Sąd Okręgowy w Krakowie w punkcie I stwierdził nieważność uchwały nadzwyczajnego walnego zgromadzenia (...) spółki akcyjnej w K. z dnia 2 lipca 2020 roku, oznaczonej numerem (...), zaprotokołowanej przez notariusza K. N., prowadzącą kancelarię notarialną w W., aktem notarialnym (...)Nr (...), w punkcie II zasądził od strony pozwanej na rzecz powodów kwoty po 3057 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi zgodnie z art.98§1⁽¹⁾k.p.c., tytułem zwrotu kosztów procesu, zaś w punkcie III na podstawie art. 80 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych zwrócił stronie powodowej kwotę 5000 zł tytułem nadpłaty opłaty od pozwu.

Sąd Okręgowy ustalił, że zgodnie ze statutem (...) spółki akcyjnej kapitał zakładowy tej spółki wynosi 1.665.150,00 zł i dzieli się na 1 665 150 akcji emitowanych w seriach AA (akcje założycielskie uprzywilejowane m.in. co do głosu – każda akcja ma przyznanych po pięć głosów), BB, CC oraz DD (§ 3 statutu). Uchwały walnego zgromadzenia zapadają zasadniczo bezwzględną większością głosów (§ 7).

W dniu 23 grudnia 2019 r. nadzwyczajne zgromadzenie pozwanej podjęło uchwałę nr (...), w ramach której podwyższono kapitał zakładowy z kwoty 1 665 150 zł do kwoty nie większej niż 4 995 450 zł – poprzez emisję akcji zwykłych na okaziciela serii EE o wartości nominalnej równej 1 zł, a w liczbie nie większej niż 3 330 300. Akcje serii EE miały nie mieć formy dokumentu i miały podlegać dematerializacji na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (t. jednol. Dz. U. z 2022, poz. 1500). W § 3 omawianej uchwały wyrażono zgodę i postanowiono o dematerializacji akcji uchwalonej emisji serii EE oraz praw poboru akcji i praw do tych akcji, a nadto upoważniono zarząd do zawarcia z (...)S.A. umowy o rejestrację w depozycie, o której mowa w art. 5 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, akcji uchwalonej emisji, praw poboru tych akcji i praw do tych akcji. Postanowiono ubiegać się o wprowadzenie akcji serii EE oraz praw do nich do obrotu na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w W..

W dniu 10 lutego 2020 r. sporządzono dokument ofertowy w związku z ofertą publiczną 3 330 300 akcji zwykłych na okaziciela serii EE pozwanej spółki – na podstawie art. 37a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (t. jednol. Dz. U. z 2021 r., poz. 1983). Zarząd pozwanej otrzymał od (...) informację o przypisaniu akcji na okaziciela serii EE, na które złożono dodatkowe zapisy w terminie realizacji prawa poboru – jako datę przydziału w (...) i rozrachunku wskazano 17 marca 2020 r. oraz poinformowano, że wszystkie akcje zostały przydzielone.

W dniu 8 maja 2020 r. dokonano wpisu w KRS o podwyższeniu kapitału zakładowego do 4.995.450,00 zł.

W dniu 8 czerwca 2020 r. (...) S.A. złożyła oświadczenie, zgodnie z którym zawiera z pozwaną umowę o rejestrację w depozycie papierów wartościowych – 3 330 300 akcji zwykłych na okaziciela serii EE ((...)) o wartości nominalnej 1 zł. Rejestracja miała nastąpić w terminie 3 dni od otrzymania przez (...) decyzji o wprowadzeniu ww. akcji do obrotu na rynku regulowanym, na który zostały wprowadzone inne akcje emitenta oznaczone ww. kodem (...). O przedmiotowym oświadczeniu pozwana dowiedziała się w dniu 9 czerwca 2020 r.

Zgodnie z raportem bieżącym pozwanej z 24 kwietnia 2020 r. na 2 lipca 2020 r. zwołane zostało nadzwyczajne walne zgromadzenie wspólników spółki.

Starszy specjalista z biura prawnego (...)S.A. skierował do pozwanej spółki maila w dniu 1 czerwca 2020 r., wskazując, jaką treść powinien mieć wniosek o zmianę warunkowej umowy o rejestrację w depozycie 3 330 300 akcji zwykłych

na okaziciela serii EE w taki sposób, że wniosek obejmie bezwarunkową rejestrację akcji w depozycie pod nowym kodem (...). Na parę godzin przed zgromadzeniem akcjonariuszy pozwanej z dnia 2 lipca 2020 r. wiceprezes pozwanej telefonował do (...) S.A.

Zgodnie z oświadczeniem (...) z 6 lipca 2020 r. umowa o rejestrację papierów wartościowych, o których mowa w oświadczeniu (...) z 8 czerwca 2020 r. uległa zmianie – jako kod (...) nowych akcji wskazano „(...)”, a jako termin rejestracji wskazano 9 lipca 2020 r.

Część akcjonariuszy pozwanej uzyskała zaświadczenia domów maklerskich o tym, że na rachunkach tych akcjonariuszy zapisana jest określona ilość praw do akcji nowej emisji o kodzie (...). Powodowie uzyskali zaświadczenia z datami 17 czerwca 2020 r., w tym M. C. uzyskał zaświadczenie z Domu Maklerskiego (...)S.A. (o posiadaniu 78 308 praw do akcji) oraz (...) S.A. – Punktu Usług Maklerskich (o posiadaniu 680 oraz, na odrębnym rachunku, 11 283 praw nowej emisji), z kolei W. K. uzyskał zaświadczenie z (...) S.A. (o posiadaniu 21 768 praw nowej emisji akcji EE). Pozostali akcjonariusze pozwanej posiadali, wg zaświadczeń, prawa do następujących ilości akcji nowej emisji: P. B. – 37 000, L. M. – 83 154, P. S. – 13 921, P. M. – 208 oraz 76, V. V. – 5 126, E. M. – 388, I. R. – 568, 152 oraz 289, M. K. (1) – 21 163 oraz 223, A. S. – 35 026, J. P. – 24 588, M. K. (2) – 113 486, T. P. – 48 496, P. C. – 68 460, (...) LTD – 67 967, A. K. – 73.

Podmiot prowadzący depozyt papierów wartościowych sporządził niedatowaną listę osób uprawnionych z akcji na okaziciela do udziału w walnym zgromadzeniu pozwanej, zgodnie z którym m.in. Spółdzielnia w K. legitymowała się 9 392 akcjami, Spółdzielnia w (...) 121 akcjami, M. C. 37 148 akcjami, a W. K. 331 akcjami.

W dniu 2 lipca 2020 r. odbyło się nadzwyczajne walne zgromadzenie (...) spółki akcyjnej w K.. W toku zgromadzenia m.in. W. K. oraz M. C., a także Spółdzielnia Handlowo-Usługowa w K., (...) Spółdzielnia (...) w K. oraz Spółdzielnia w S. podjęły próbę złożenia zaświadczeń na ręce przewodniczącego zgromadzenia (T. B.), jednak przewodniczący nie przyjął dokumentów, oświadczając, że dokumenty te dotyczą odbywanego zgromadzenia oraz nie uprawniają do udziału w nim.

W toku zgromadzenia podjęto m.in. uchwałę nr (...), w ramach której podwyższono kapitał zakładowy spółki z kwoty 4.995.450 zł do kwoty nie większej niż 12.488.625,00 zł – poprzez emisję akcji zwykłych na okaziciela serii FF o wartości nominalnej 1 zł za każdą akcję. Akcje serii FF miały zostać zaoferowane w drodze subskrypcji zamkniętej (art. 431 § 2 pkt 2 k.s.h.); prawo poboru akcji miało przysługiwać dotychczasowym akcjonariuszom. Za podjęciem uchwały oddano łącznie 846 720 głosów, zaś przeciw – 125 027 głosów. Względem uchwały sprzeciwu zgłosili m.in. W. K. oraz M. C., a także spółdzielnie w K., K. i S..

Na zgromadzeniu w dniu 2 lipca 2020 r. uwzględniono uprzywilejowany co do głosu charakter akcji wobec wspólników: B. A., J. C. oraz M. K. (3),

Sąd Okręgowy nadto ustalił, że w dniu 15 czerwca 2020 r. P. M., jako akcjonariusz, zwrócił się do pozwanej spółki o niezwłoczne wyjaśnienie procedury, w ramach której akcjonariusze posiadający akcje serii EE mogliby dokonać skutecznej rejestracji tych akcji i wziąć udział w zgromadzeniu pozwanej zwołanym na 2 lipca 2020 r. Wówczas domy maklerskie nie miały możliwości rejestracji tych akcji, bowiem proces dematerializacji akcji nie został dokończony. Akcje zostały złożone do (...), jednak warunkowo – pod warunkiem wprowadzenia akcji do obrotu na GPW. P. M. stwierdził także, że wobec ww. trudności i niejasności zasadne jest odwołanie zgromadzenia; tym bardziej, że nowa ogromna emisja akcji serii FF miała być przedmiotem głosowania w dniu 2 lipca 2020 r. P. M. zwrócił się także o informację, na jakiej podstawie akcje serii EE miałyby zostać wprowadzone do obrotu giełdowego, gdy stanowią 2/3 kapitału spółki, co wymagałoby prospektu emisyjnego.

W dniu 25 czerwca 2020 r. J. M., dyrektor biura prawnego (...)S.A. skierował do M. C. e-maila, w którym stwierdził, że jeśli posiadacze akcji imiennych pozwanej byli na 16 dni przed datą zgromadzenia wspólników wpisani do księgi akcyjnej, powinni zostać dopuszczeni do udziału w zgromadzeniu. J. M. wskazał także, iż konwersja akcji nie pozbawia akcjonariusza prawa uczestnictwa w zgromadzeniu. Akcjonariusz powinien zostać dopuszczony do udziału

albo na podstawie wpisu w księdze akcyjnej, albo w oparciu o zgłoszone przezeń najpóźniej w dniu następnym (17 czerwca 2020 r.) żądanie wystawienia imiennego zaświadczenia o prawie uczestnictwa. Do zmiany akcji z uprzywilejowanych na zwykłe dochodzi w dniu zmiany akcji w systemie depozytowym (nadawca zaznaczył, że ta uwaga wyraża jego osobiste stanowisko).

Na dzień 16 czerwca 2020 r. Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa (...) w S. posiadała 17 550 akcji imiennych uprzywilejowanych (po 5 głosów) pozwanej spółki. Spółdzielnia Handlowo-Uslugowa w K. na dzień 9 czerwca 2020 r. posiadała 6 300 akcji imiennych uprzywilejowanych co do głosu (po 5 głosów) oraz 9 121 akcji zwykłych na okaziciela pozwanej. (...) Spółdzielnia (...) w K. na dzień 17 czerwca 2020 r. posiadała 22 250 akcji imiennych pozwanej (...) oraz 9 392 akcji zwykłych na okaziciela pozwanej.

Spółdzielnia w S. złożyła dyspozycję z datą 2 czerwca 2020 r. w przedmiocie konwersji 17 550 akcji imiennych (...) na akcje na okaziciela (...). Spółdzielnia w K. złożyła dyspozycję z datą 16 stycznia 2020 r. w przedmiocie konwersji 22 250 akcji imiennych (...) na akcje na okaziciela (...). Spółdzielnia w K. złożyła dyspozycję z datą 14 maja 2020 r. w przedmiocie konwersji 6 300 akcji imiennych (...) na akcje na okaziciela (...).

Uchwałami z dni 9 czerwca oraz 10 czerwca 2020 r. pozwana dokonała konwersji akcji uprzywilejowanych serii AA należących do Spółdzielni w K. (22 250 akcji), w K. (6 300 akcji) oraz S. (17 550 akcji).

A. N., działając w imieniu Spółdzielni Handlowo-Uslugowej w K., (...) Spółdzielni (...) w K. oraz Spółdzielni Rolniczo-Handlowej w S., skierowała do pozwanej pismo z datą 2 lipca 2020 r. – wniosek o uzupełnienie listy akcjonariuszy uprawnionych do uczestnictwa w zgromadzeniu zwołanym na 2 lipca 2020 r., poprzez wpisanie posiadanych przez te spółdzielnie w dniu rejestracji (tj. 16 czerwca 2020 r.) akcji imiennych uprzywilejowanych w następujących wysokościach: Spółdzielnia w K. – 6 300 akcji (31 500 głosów), Spółdzielnia w K. – 22 250 akcji (111 250 głosów), Spółdzielnia w S. – 17 550 akcji (87 750 głosów). W piśmie wskazano, że trzy spółdzielnie na 16 dni przed datą planowanego zgromadzenia były właścicielami akcji imiennych uprzywilejowanych (...). Do dnia rejestracji prawa uczestnictwa w zgromadzeniu zwołanym na 2 lipca 2020 r. zarząd (...) nie podjął uchwały o konwersji akcji i ich połączeniu z kodem (...) właściwym dla akcji zwykłych na okaziciela (...). Brak więc podstaw dla nieuwzględnienia uprzywilejowanej ilości głosów z akcji imiennych uprzywilejowanych. Rozpoczęcie konwersji akcji i podjęcie w tym przedmiocie uchwały zarządu nie skutkowało zmianą tych akcji na akcje na okaziciela. Do zmiany dojdzie bowiem dopiero w dniu przeprowadzenia operacji zamiany akcji w systemie depozytowym.

Raportem bieżącym nr (...) z 19 lipca 2020 r. pozwana poinformowała, że zarząd podjął uchwały w przedmiocie zmiany 72 775 akcji imiennych AA uprzywilejowanych co do głosu na akcje na okaziciela oraz 1 680 akcji zwykłych imiennych DD na akcje na okaziciela – w związku z otrzymaniem w tej sprawie wniosków od akcjonariuszy.

Sąd Okręgowy zważył, że zgodnie z art. 425 § 1 w zw. z art. 422 § 2 pkt 3 k.s.h. akcjonariuszowi bezzasadnie niedopuszczonemu do udziału w walnym zgromadzeniu przysługuje prawo do wytoczenia przeciwko spółce powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały walnego zgromadzenia sprzecznej z ustawą oraz przywołując wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2010 r., sygn. akt I CSK 530/09, wyjaśnił, że sprzeczność z prawem może odnosić się do samej treści uchwały jak i do sposobu zwołania i obradowania zgromadzenia oraz sposobu podejmowania uchwał odwołując się nadto do uchwały 7 sędziów SN z dnia 18 września 2013 r., sygn. akt III CZP 13/13.

W dalszej części uzasadnienia Sąd Okręgowy przytoczył treść art. 398 k.s.h., art. 402¹ § 1 i 2 k.s.h., art. 402² pkt 3 i 4 k.s.h., art. 402³ pkt 2 k.s.h., art. 406¹ k.s.h. oraz art. 406² k.s.h. i art. 406³ § 1-3 i 5-8 k.s.h. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 marca 2021 r.

Sąd Okręgowy stwierdził, że art. 406³ k.s.h. w wyżej przywołanym brzmieniu w sposób kompletny reguluje tryb ustalania kręgu podmiotów uprawnionych do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu spółki oraz przytoczył treść art. 407 § 1 i 1¹ k.s.h., art. 410 § 1 i 2 k.s.h., art. 411 § 1 i art. 412 § 1 k.s.h.

Sąd Okręgowy zauważył, że w niniejszej sprawie pozwana spółka wyemitowała 3 300 300 akcji serii EE, podnosząc przy tym kapitał zakładowy spółki – na mocy uchwały nr (...) z dnia 23 grudnia 2019 r. Brak było przeszkód prawnych ku temu, by oferować publicznie nowo utworzone akcje tylko na podstawie dokumentu ofertowego. Przedmiotowa uchwała postanawiała jednak również o tym, że nowo utworzone akcje serii EE mają być wprowadzone do obrotu giełdowego, co jednak wymagało publikacji zatwierdzonego przez KNF prospektu emisyjnego z uwagi na ilość nowo utworzonych akcji (akcje serii EE stanowiły 66,67% kapitału pozwanej). Akcje serii EE zarejestrowano w (...) warunkowo, nadając akcjom kod (...) pełna rejestracja wymagała sporządzenia prospektu emisyjnego i jego zatwierdzenia przez (...). Wskutek braku pełnej rejestracji akcji serii EE w (...) ich posiadacze nie otrzymali dokumentów poświadczających ilość akcji i ich rejestrację. Tym samym akcjonariusze posiadający akcje serii EE (akcje na okaziciela) nie mogli wylegitymować się wobec spółki prawem do uczestnictwa w zgromadzeniu wspólników w dniu 2 lipca 2020 r. Zarazem ci akcjonariusze przedłożyli spółce szereg zaświadczeń domów maklerskich o posiadanych prawach, co zresztą odnotowano w protokole zgromadzenia wspólników z 2 lipca 2020 r. Niezależnie od tego, obowiązana spółka, składając wadliwy wniosek o dematerializację akcji serii EE (i nie wycofując tego wniosku na czas), pozbawiła część akcjonariuszy, w tym powodów, prawa do udziału w zgromadzeniu wspólników, na którym podjęto zaskarżoną uchwałę nr (...).

Odnosząc się do wcześniej przywołanych uregulowań prawnych Sąd Okręgowy stwierdził, że udział w walnym zgromadzeniu spółki publicznej mogą wziąć akcjonariusze posiadający akcje na okaziciela, którzy albo złożą dokumenty akcji w spółce najpóźniej w dniu rejestracji uczestnictwa w zgromadzeniu, albo złożą zaświadczenie wydane na dowód tego, że dokumenty akcji zostały złożone u notariusza, w banku lub w firmie inwestycyjnej, albo – w przypadku akcji zdematerializowanych – przedstawią imienne zaświadczenie wydane przez (...) o prawie uczestnictwa w walnym zgromadzeniu (art. 406³ § 1-2 i 6 k.s.h. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 marca 2021 r.). W stanie faktycznym niniejszej sprawy pozwana spółka utworzyła akcje na okaziciela, które nie zyskały formy dokumentowej (nie mogły więc zostać złożone w spółce ani np. w firmie inwestycyjnej), ale z drugiej strony nie zostały również zdematerializowane z uwagi na brak publikacji prospektu emisyjnego (dopuszczenie akcji do obrotu wymagało uprzedniej publikacji prospektu emisyjnego – art. 3 ust. 3 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2017/1129 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie prospektu, który ma być publikowany w związku z ofertą publiczną papierów wartościowych lub dopuszczeniem ich do obrotu na rynku regulowanym oraz uchylenia dyrektywy 2003/71/WE.; art. 1 ust. 3 przywołanego rozporządzenia, na który powoływała się pozwana, dotyczy oferty publicznej, nie zaś dopuszczenia akcji do obrotu). W efekcie tego akcjonariusze – posiadacze akcji serii EE – zostali usytuowani w swoistym zawieszeniu, zachowując status akcjonariuszy i posiadaczy akcji serii EE, ale zarazem nie mogąc się tym formalnie wylegitymować. Sąd Okręgowy podkreślił, że uprawnionego ze zdematerializowanych akcji okazicielskich spółki publicznej legitymuje do udziału w walnym zgromadzeniu takiej spółki sam fakt bycia akcjonariuszem spółki w dniu referencyjnym (dniu rejestracji uczestnictwa w walnym zgromadzeniu określonym zgodnie z art. 406¹ § 1). Zaświadczenie o prawie uczestnictwa w walnym zgromadzeniu, o którym mowa w art. 406³ § 2 i 3, nie jest dokumentem, którego posiadanie tworzy uprawnienie do udziału w zgromadzeniu, a jedynie (stosownie zresztą do istoty prawnej zaświadczeń) poświadczą posiadanie tego uprawnienia przez osobę, która skutecznie zażądała wystawienia jej zaświadczenia.

W świetle powyższego Sąd Okręgowy uznał, że powodowie zostali bezprawnie niedopuszczeni do udziału w nadzwyczajnym walnym zgromadzeniu spółki w dniu 2 lipca 2020 r. w zakresie, w jakim uprawnienie do udziału w zgromadzeniu oraz do oddania na nim głosu wynikało z akcji na okaziciela serii EE. Nie było bowiem wątpliwości co do tego, że powodowie są akcjonariuszami pozwanej posiadającymi również akcje serii EE (powodowie wykazali to dokumentami załączonymi do pozwu, w tym raportem bieżącym z 18 marca 2020 r. informującym o przydziale i rozliczeniu akcji serii EE w (...) k. 45). Jediną przyczyną niedopuszczenia uprawnionych do korzystania z uprawnień korporacyjnych wywodzonych z akcji serii EE był wadliwy wniosek pozwanej spółki o dematerializację przedmiotowych akcji, a przy tym niewystąpienie pozwanej o nadanie akcjom serii EE nowego kodu (...), względnie niewycofanie wadliwego wniosku o dematerializację akcji serii EE. Jak wyżej wskazano, ewentualne zaświadczenie, które mogłoby zostać wydane powodom w razie skutecznej dematerializacji akcji, miałoby wyłącznie walor dowodowy,

a nie tworzyliby ich uprawnienia do udziału w zgromadzeniu. Powodowie zostali pozbawieni szans na realizację – jak już podkreślono – kardynalnych praw akcjonariusza na skutek okoliczności stricte formalnych, a nieprzesądających o tym, by powodom nie przysługiwało prawo do udziału w zgromadzeniu i do oddania na nim głosu z akcji serii EE pozwanej spółki.

Sąd Okręgowy dodał, że jeśli pozwana spółka powzięła wątpliwości co do kręgu podmiotów uprawnionych do wzięcia udziału i do głosowania na walnym zgromadzeniu w dniu 2 lipca 2020 r. w kontekście tak zarysowanych komplikacji formalnych, to zgromadzenie nie powinno odbyć się w zaplanowanym terminie. Przesunięcie daty zgromadzenia byłoby adekwatną reakcją w związku z ewentualną niepewnością co do zakresu uprawnień korporacyjnych określonych akcjonariuszy pozwanej.

Niezależnie od opisanych wyżej okoliczności powodowie podnosili również, że zaskarżoną uchwałą nr (...)podjęto przy innych istotnych nieprawidłowościach polegających na niedopuszczeniu do udziału w zgromadzeniu w dniu 2 lipca 2020 r. trzech spółdzielni - akcjonariuszy posiadających akcje imienne serii AA uprzywilejowane pięcioma głosami. Wzmiankowane spółdzielnie wniosły o przekształcenie ich akcji imiennych uprzywilejowanych na akcje na okaziciela, jednakże przed walnym zgromadzeniem obowiązanej spółki z 2 lipca 2020 r. nie doszło jeszcze do wydania decyzji przez (...) w przedmiocie przekształcenia akcji. Zarazem bez wskazanej decyzji procedura konwersji akcji mogła się jedynie rozpocząć, ale nie mogła ulec finalizacji.

Sąd Okręgowy przytoczył treść art. 334 § 2 k.s.h. zaznaczając, że skoro statut może wyłączyć możliwość konwersji akcji, to tym bardziej może ustanowić warunki, na jakich takie przekształcenie jest możliwe. Zgodnie z § 3 ust. 4 zdanie 1 statutu pozwanej spółki (k. 16v): „Akcje imienne podlegają przekształceniu na akcje na okaziciela na zasadach wynikających z przepisów o obrocie instrumentami finansowymi dwa razy w danym roku kalendarzowym, w pierwszym i czwartym terminie określonym przez (...)S.A. w W. dla przekształcenia papierów wartościowych”. Należy zatem uznać, że zarząd obowiązanej spółki nie był uprawniony do tego, by odmówić akcjonariuszom możliwości realizacji uprawnień z akcji uprzywilejowanych przed terminem przekształcenia określonym zgodnie z § 3 ust. 4 statutu pozwanej – niezależnie od tego, że część z tych akcjonariuszy wystąpiła o konwersję. W ocenie Sądu Okręgowego nie ma racji pozwana twierząc, że sama uchwała zarządu stanowiła o rozpoczęciu i zarazem o zakończeniu procesu konwersji akcji imiennych – skoro we własnym statucie ustaliła inny moment decydujący dla skuteczności konwersji, odwołując się do terminów określonych przez (...). Wobec tego podjęcie zaskarżonej uchwały nr (...)z 2 lipca 2020 r. nastąpiło z uchybieniami proceduralnymi również z tego względu, że bezpodstawnie odmówiono trzem spółdzielniom realizacji uprawnień korporacyjnych z imiennych akcji uprzywilejowanych co do głosu. Gdyby nie doszło do bezprawnego wykreślenia akcji trzech spółdzielni z księgi akcyjnej obowiązanej, wówczas uchwała nr (...)nie uzyskalaby wymaganych $\frac{3}{4}$ głosów.

Sąd Okręgowy podkreślił, że powyższe rozważania uzasadniają przyjęcie, że powodom przysługuje legitymacja do wniesienia powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały nr (...)powziętej przez walne zgromadzenie pozwanej spółki w dniu 2 lipca 2020 r., jako akcjonariuszom bezzasadnie niedopuszczonym do udziału w walnym zgromadzeniu (art. 422 § 2 pkt 3 w zw. z art. 425 § 1 k.s.h.). Jednocześnie w protokole zgromadzenia z 2 lipca 2020 r. odnotowano sprzeciwy zgłoszone przez powodów po głosowaniu nad zaskarżoną uchwałą nr (...), co przemawia za przyznaniem powodom legitymacji w niniejszej sprawie na podstawie art. 422 § 2 pkt 2 w zw. z art. 425 § 1 k.s.h.).

Wymienione walne zgromadzenie odbyło się z naruszeniem wymogów ustawowych odnoszących się do ustalania kręgu podmiotów uprawnionych do wzięcia udziału w zgromadzeniu (powodowie błędnie odmówiono uwzględnienia ich uprawnień pochodzących z akcji serii EE, a nadto trzem spółdzielniom odmówiono uwzględnienia ich uprawnień korporacyjnych pochodzących z akcji imiennych uprzywilejowanych co do głosu). Należy przy tym uznać, że przedmiotowe nieprawidłowości formalne potencjalnie miały wpływ na treść uchwały nr (...)– przedstawione przez powodów zestawienia akcjonariuszy głosujących „za” oraz „przeciw” uchwale nr (...)pozwalają zakładać, że uwzględnienie uprawnień korporacyjnych pochodzących z akcji pozwanej spółki serii EE oraz z akcji uprzywilejowanych należących do trzech spółdzielni oznaczałoby, że uchwała nr (...)o podwyższeniu kapitału zakładowego nie zostałaby przyjęta przez walne zgromadzenie.

Sąd Okręgowy zauważył, że choć to akcjonariusz powinien zadbać o to, aby w odpowiednim czasie wylegitymować się wobec spółki akcjami, to jeśli jest oczywistym, jak w sprawie niniejszej, że nie może tego uczynić z przyczyn, za które nie odpowiada (bowiem odpowiada za nie spółka), to przeprowadzenie zgromadzenia wspólników z pominięciem takiego akcjonariusza jest równoznaczne z naruszeniem ustawowego prawa głosu przysługującego akcjonariuszowi (art. 411 k.s.h.) i jako takie obciąża spółkę.

Sąd Okręgowy podkreślił, że linia obrony pozwanej oparta o formalizm procedowania co do wyżej omawianych akcji spółki nie może być uznana za skuteczną – bowiem ocena powództwa w niniejszej sprawie wynika przede wszystkim z sensu (językowego i aksjologicznego) relewantnych regulacji prawnych, którego pozwana nie uwzględniła. Okoliczności sprawy wskazują na to, że pozwana przede wszystkim zorganizowała (intencjonalnie lub nie) bariery formalne uniemożliwiające akcjonariuszom wykonanie prawa głosu, a w dalszej kolejności tych barier pilnowała. Również jeśli przyjąć, że pozwana nie działała w celu pokrzywdzenia części akcjonariuszy poprzez pozbawienia ich prawa głosu w całym przysługującym im zakresie, to nie zmienia to sedna sprawy, bowiem określone intencje pozwanej spółki nie stanowią przesłanek stwierdzenia, że powodom przysługuje legitymacja czynna, a zaskarżona uchwała została podjęta z naruszeniem ustawy mogącym mieć wpływ na jej treść. Brak było realnych przeszkód ku uwzględnieniu praw korporacyjnych akcjonariuszy uprawnionych z akcji serii EE (w tym powodów) oraz z akcji imiennych uprzywilejowanych co do głosu (w przypadku trzech spółdzielni). Zaistniałe naruszenia nakazują przyjąć, że zaskarżona uchwała nr (...) z 2 lipca 2020 r. została podjęta z naruszeniem ustawy (w szczególności art. 411 i art. 412 § 1 k.s.h. statuującego prawo głosu akcjonariusza) potencjalnie mającym wpływ na treść podjętej uchwały. Przesądza to o zasadności powództwa, które podlega uwzględnieniu w całości.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na zasadzie art. 98 k.p.c. W punkcie III wyroku Sąd zwrócił stronie powodowej kwotę 5.000 zł tytułem nadpłaty od pozwu na zasadzie art. 80 ust. 1 u.k.s.c.

Apelację od powyższego wyroku wniosła strona pozwana zaskarżając go w zakresie jego punktów I i II i wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie zwrotu kosztów procesu za obie instancje.

Strona pozwana zarzuciła naruszenie:

I. Przepisów prawa procesowego w stopniu mającym istotny wpływ na wynik sprawy, tj:

1. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez całkowicie dowolne uznanie, że:

1) podjęcie zaskarżonej uchwały nastąpiło w sytuacji pozbawienia m.in. powodów prawa wykonywania głosu z należących do nich akcji serii EE, które zostały jedynie warunkowo zarejestrowane przez (...) w przypadku, gdy wskazani akcjonariusze w rzeczywistości nie mieli prawa do uczestnictwa w zwołanym na dzień 02.07.2020 roku Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy pozwanej Spółki – zwanym dalej „NZWA”, gdyż nie legitymowali się zaświadczeniami o prawie uczestnictwa na NZWA, zgodnie z treścią art. 406⁽³⁾ § 2 k.s.h w brzmieniu objętym t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 505, wystawionym nie później niż w pierwszym dniu powszednim po dniu rejestracji uczestnictwa w walnym zgromadzeniu przez podmiot prowadzący rachunek papierów wartościowych;

2) podjęcie zaskarżonej uchwały nastąpiło w sytuacji pozbawienia Spółdzielni Handlowo – Usługowej w K., (...) Spółdzielni (...) w K. oraz Spółdzielni w S. prawa wykonywania głosu na NZWA zwołanym na dzień 02.07.2020 roku z łącznie 46.100 należących do tych Spółdzielni akcji imiennych uprzywilejowanych co do głosu w przypadku, gdy jak sam ustalił to Sąd I instancji przed datą tego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy pozwanej Spółki, na wniosek tych Spółdzielni, zarząd Spółki podjął uchwały o konwersji posiadanych przez te Spółdzielnie akcji imiennych uprzywilejowanych na akcje zwykłe na okaziciela, a przez to przede wszystkim utraciły one wcześniejsze uprzywilejowanie, zaś powódka wskazywała już w odpowiedzi na pozew, że umożliwiła tym Spółdzielniom uczestnictwo na przedmiotowym NZWA i wykonywanie prawa głosu z należących do nich skonwertowanych akcji, jednakże przy zapewnieniu jedynie jednego głosu na jedną skonwertowaną akcję oraz że to same Spółdzielnie nie

chciały uczestniczyć na tym NZWA i wykonywać takich praw z akcji, natomiast Sąd I instancji całkowicie błędnie pominął tą okoliczność, mimo że pozwana zgłosiła w tym zakresie dowód z przesłuchania Przewodniczącego tego NZWA, a wniosek dowodowy w tym przedmiocie miał istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy;

3) skoro w treści § 3 ust. 2 statutu pozwanej spółki, w zakresie terminu przeprowadzania przekształcenia akcji imiennych na okaziciela, istnieje odesłanie do pierwszego i czwartego terminu określonego przez (...)S.A. w W. – zwany dalej (...) - dla przekształcenia papierów wartościowych to rzekomo oznacza to, że pozwana we własnym statucie określiła inny moment dla skuteczności konwersji, odwołując się do terminów określonych przez (...) oraz że pozwana nie była uprawniona by odmówić akcjonariuszom możliwości realizacji uprawnień z akcji przed terminem przekształcenia określonym w § 3 ust. 4 statutu pozwanej w sytuacji, gdy ocena w tym przedmiocie jest sprzeczna z logiką rozumowania albowiem nie tylko postanowienie § 3 ust. 2 statut spółki, zgodnie z jego literalnym brzmieniem, przewiduje wyłącznie dwa terminy przeprowadzania przez Spółkę przekształcenia akcji, a nie termin skuteczności konwersji, ale przede wszystkim Sąd I instancji w ogóle nie ustalił w sprawie jakie konkretnie są to terminy, tj. wyznaczone jakimi konkretnie datami, aby w ogóle dojść do wniosku, że pozwana nie była uprawniona by odmówić akcjonariuszom możliwości realizacji uprawnień z akcji na tym konkretnym NZWA przed terminem przekształcenia określonym w § 3 ust. 4 statutu pozwanej;

4) całkowicie dowolne uznanie, że wskazane w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku trzy spółdzielnie na 16 dni przed datą planowanego zgromadzenia były właścicielami akcji imiennych uprzywilejowanych ((...)), w tym wpisanymi w tym zakresie w księdze akcyjnej pozwanej spółki w sytuacji, gdy nie tylko ustalenie w tym zakresie nie znajduje oparcia w treści znajdującej się w aktach sprawy listy akcjonariuszy uprawnionych do udziału na NZWA, która została właśnie sporządzona m.in. na podstawie księgi akcyjnej pozwanej spółki, ale nadto jednocześnie sam Sąd I instancji za podstawę zaskarżonego wyroku ustalił, że „Uchwałami z dnia 9 czerwca oraz 10 czerwca 2020 r. pozwana dokonała konwersji akcji uprzywilejowanych serii AA należących do Spółdzielni w K. (22250 akcji), w K. (6300 akcji) oraz S. (17550 akcji) zaś konwersji akcji dokonuje spółka, a nie (...), w tym to spółka dokonuje wpisu w księdze akcji, która jest podstawą do ustalenia prawa akcjonariusza uprawnionego z tytułu akcji imiennych do uczestnictwa w danym walnym zgromadzeniu, zaś Sąd I instancji nawet nie dysponował w sprawie treścią księgi akcjonariuszy, która uprawniałaby do przyjętej za podstawę zaskarżonego wyroku przeciwnej oceny w tym zakresie;

2. art. 227 k.p.c. oraz art. 235² § 1 pkt 2) i 3) k.p.c. poprzez:

1) przede wszystkim całkowicie błędne pominięcie zgłoszonego w pkt 7 odpowiedzi na pozew dowodu z przesłuchania T. B. w charakterze strony, jako Przewodniczącego NZWA zwołanego na dzień 2 lipca 2020 roku, w szczególności na okoliczność złożenia na NZWA pełnomocnikowi przedmiotowych spółdzielni (...) przez przewodniczącego tego NZWA w osobie T. B. propozycji odnośnie możliwości udziału przez reprezentowane przez tego pełnomocnika spółdzielnie z posiadanych przez akcji zwykłych na okaziciela i uprawniających do jednego głosu na akcję, w miejsce zamienionych akcji imiennych uprzywilejowanych, mimo że okoliczność ta miała istotne znaczenie w sprawie, w szczególności wobec przyjęcia przez Sąd I instancji za podstawę zaskarżonego wyroku oceny, że zaskarżona w niniejszej sprawie uchwała powyżej opisanego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy pozwanej spółki została podjęta przy pozbawieniu Spółdzielni Handlowo – Usługowej w K., (...) Spółdzielni (...) w K. oraz Spółdzielni w S. prawa wykonywania głosu z akcji przy uwzględnieniu uprzywilejowania ze skonwertowanych przed tą datą akcji imiennych uprzywilejowanych oraz braku wskazania podstaw do przyjęcia, że na tym NZWA co najmniej nie wygasło uprzywilejowanie z posiadanych przez te Spółdzielnie akcji w związku z przeprowadzoną procedurą ich konwersji;

2) dopuszczenia m.in. dowodu z e-maila (k. 89) z dnia 25 czerwca 2020 roku J. M., dyrektora biura prawnego na okoliczność jego treści, a zatem prywatnej jego opinii odnośnie tego, że jeśli posiadacze akcji imiennych byli na 16 dni przed datą zgromadzenia wspólników wpisani do księgi akcyjnej, to powinni zostać dopuszczeni do udziału w zgromadzeniu w sytuacji, gdy Sąd I Instancji pomijając z drugiej strony część wniosków dowodowych zgłoszonych przez pozwaną sam wskazywał, że dowody takie, jako dowody przedstawiane na okoliczność oceny prawa, zastrzeżonej do wyłącznej kompetencji samego Sądu, nie mogą służyć wykazaniu takiej okoliczności;

3. art. 235² § 1 pkt 6) k.p.c. w zw. z art. 235¹ k.p.c. poprzez brak pominięcia wniosków dowodowych z dokumentów zgłoszonych przez powodów na uzasadnienie roszczenia objętego pozwem w niniejszej sprawie, pomimo że nie spełniały one wymogów z art. 235¹ k.p.c., zaś pozwani od początku postępowania byli reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika;

4. art. 327¹ § 1 k.p.c. poprzez brak wskazania w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku podstawy prawnej, z przytoczeniem przepisów prawa, w zakresie dającym sądowi podstawę do przyjęcia, że:

- konwersja akcji imiennych na okaziciela jest dokonywana przez (...), a nie uchwałą zarządu spółki akcyjnej i już na jej podstawie;

- Spółdzielnia Handlowo – Usługowa w K., (...) Spółdzielnia (...) w K. oraz Spółdzielnia w S. nie utraciła uprzywilejowania posiadanych przez te Spółdzielnie akcji imiennych uprzywilejowanych na NZWA, w sytuacji jednoczesnego ustalenia, że Zarząd pozwanej spółki przed tym NZWA pozwanej spółki podjął uchwały o konwersji tych akcji na akcje zwykłe na okaziciela i to na więcej niż 16 dni przed datą NZWA;

II. Przepisów prawa materialnego, a w szczególności:

1. art. 406³ § 2 i 3 w zw. 406³ § 6 -8 w zw. z art. 406¹ k.s.h. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie za podstawę zaskarżonego wyroku, że „Zaświadczenie o prawie uczestnictwa w walnym zgromadzeniu, o którym mowa w art. 406¹ § 2 i 3, nie jest dokumentem, którego posiadanie tworzy uprawnienie do udziału w zgromadzeniu, a jedynie (stosownie zresztą do istoty prawnej zaświadczeń) poświadcza posiadanie tego uprawnienia przez osobę, która skutecznie zażądała wystawienia zaświadczenia.” w sytuacji, gdy z treści tych przepisów wprost wynika, co również potwierdza orzecznictwo sądowe na tym tle, że do uczestnictwa na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy spółki publicznej, w tym do wykonywania na nim prawa głosu przede wszystkim z akcji zdematerializowanych, wymagane jest nie tylko samo bycie akcjonariuszem takiej spółki na szesnaście dni przed datą walnego zgromadzenia, ale i również formalne spełnienie dodatkowych warunków, tj. zarejestrowanie się na takim walnym zgromadzeniu, które jest dokonywane w przypadku posiadaczy zdematerializowanych akcji na okaziciela poprzez zażądanie wydania zaświadczenia imiennego na podstawie art. 406³ § 2 i 3 k.s.h., albowiem wystawiając takie imienne zaświadczenie podmiot prowadzący rachunek papierów wartościowych jednocześnie przekazuje do podmiotu prowadzącego depozyt papierów wartościowych ((...)) informację o tym, zaś zgodnie z treścią art. 406³ §6-8 k.s.h. listę uprawnionych z akcji zdematerializowanych na okaziciela do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu spółki publicznej, spółka ustala na podstawie wykazu sporządzonego przez podmiot prowadzący depozyt papierów wartościowych zgodnie z przepisami o obrocie instrumentami finansowym, który jest sporządzany właśnie na podstawie imiennych zaświadczeń wystawionych przez podmioty prowadzące rachunki papierów wartościowych, a nie innych dokumentów;

2. art. 412 § 1 w zw. z art. 411 § 1 i 2 k.s.h. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie za podstawę zaskarżonego wyroku, że doszło do wydania zaskarżonej uchwały z naruszeniem treści tych przepisów, tj. przy pozbawieniu m.in. powodów prawa do wykonania głosu ze warunkowo zdematerializowanych akcji na okaziciela serii EE w sytuacji, gdy przepisy te jedynie statuują podstawowe prawo korporacyjno - organizacyjne akcjonariuszy spółki akcyjnej w postaci prawa do wykonywania głosu, którego jednak wykonywanie na zwołanym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy spółki akcyjnej jest dalej uzależnione od spełnienia innych wymogów formalnych określonych przepisami k.s.h., w tym w przypadku akcjonariuszy uprawnionych ze zdematerializowanych akcji zwykłych na okaziciela określonych w art. 406¹ oraz art. 406³ k.s.h.;

3. art. 406⁽¹⁾ w zw. z art. 406⁽²⁾ k.s.h. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie wbrew treści tych przepisów uznanie, że podjęcie zaskarżonej uchwały nastąpiło przy pozbawieniu wskazanych w uzasadnieniu trzech spółdzielni prawa do głosu w sytuacji, gdy przed datą rejestracji na NZWA pozwana spółka podjęła na wniosek tych spółdzielni uchwałę o konwersji posiadanych przez nich akcji imiennych uprzywilejowanych na akcje zwykłe na okaziciela i w związku z

tym spółdzielnie te w dacie rejestracji na NZWA nie mogły być ujawnione w księdze akcyjnej jako posiadacze akcji imiennych uprzywilejowanych, zwłaszcza, że zarząd pozwanej wystąpił jednocześnie w wykonaniu podjętych przez zarząd uchwał z wnioskiem o wymianę tych akcji w (...);

4. art. 425 § 1 k.s.h. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że powodom przysługiwało roszczenie o stwierdzenie nieważności uchwały Nr (...)Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki (...) S.A. z siedzibą w K. z dnia 2 lipca 2020 roku, zaprotokołowanej przez notariusza K. N. aktem notarialnym (...)Nr (...) jako sprzecznej z ustawą, tj. treścią art. 411 i 412 k.s.h. w sytuacji, gdy w sprawie nie zachodziły przesłanki określone tym przepisem, albowiem podjęcie tej uchwały nie nastąpiło z naruszeniem art. 411 i 421 k.s.h. wobec treści przepisów m.in. art. 406⁽³⁾ § 2 i 3 w zw. 406⁽³⁾ § 6 -8 w zw. z art. 406⁽¹⁾k.s.h.;

5. art. 334 § 2 k.s.h. w zw. z art. 368 § 1 k.s.h. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że konwersji akcji dokonuje (...) na żądanie akcjonariusza, a nie zarząd Spółki, w tym że akcje imienne uprzywilejowane co do głosu tracą swoje uprzywilejowanie dopiero z momentem dokonania zapisu wymiany akcji imiennych na okaziciela przez (...), a nie z chwilą podjęcia uchwały przez Zarząd Spółki Akcyjnej w przedmiocie dokonania konwersji, którą jedynie wykonuje (...) poprzez dokonanie odpowiednich zmian na rachunku;

W odpowiedzi na apelację powodowie wnieśli o jej oddalenie oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie, co prowadzić musiało do zmiany zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa.

W pierwszej kolejności zaznaczyć należy, iż zarzut naruszenia art. 327¹ § 1 k.p.c. jest usprawiedliwiony tylko wówczas, gdy z uzasadnienia orzeczenia nie daje się odczytać, jaki stan faktyczny lub prawny stanowił podstawę rozstrzygnięcia, co uniemożliwia kontrolę instancyjną. W przedmiotowej sprawie uzasadnienie wyroku Sądu I instancji pozwala na przeprowadzenie kontroli instancyjnej jasno wskazując jaki stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił i jakie przepisy prawa materialnego do jego oceny zastosował.

Bezzasadne są podniesione w apelacji zarzuty odnoszące się do dokonania przez Sąd Okręgowy błędnych ustaleń na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego bądź błędnej jego oceny. W zakresie niezbędnym dla rozpoznania sprawy Sąd Okręgowy przeprowadził postępowanie dowodowe prawidłowo, dokonując wszechstronnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, prawidłowo też dokonał jego oceny, szczególnie odnosząc się do każdego dowodu - zgodnie z regułą wyrażoną w art. 233 § 1 k.p.c. Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny aprobuje w całości ustalenia faktyczne Sądu I instancji i przyjmuje je za własne czyniąc podstawą orzeczenia w sprawie. Wobec powyższego brak konieczności ich ponownego, szczegółowego przytaczania.

Brak było podstaw do dopuszczania dowodu z zeznań T. B. skoro miał on zeznawać na fakty nie mające znaczenia dla rozpoznania sprawy. Podobnie podnoszone przez apelującego zarzuty dotyczące dopuszczenia bądź nie dopuszczenia dowodów z dokumentów nie mogą prowadzić do czynienia odmiennych ustaleń faktycznych skoro stan faktyczny w relewantnym dla rozstrzygnięcia zakresie był zasadniczo niesporny, a przedmiotem sporu była jedynie ocena, czy powodowie oraz akcjonariusze dysponujący uprzednio akcjami imiennymi: Spółdzielnia Handlowo - Usługowa w K., (...) Spółdzielnia (...) w K. oraz Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa (...) w S. zostali zasadnie czy też niezasadnie niedopuszczeni do udziału w Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Spółki (...) S.A. z siedzibą w K. w dniu 2 lipca 2020 roku.

W tym zakresie stwierdzić należy, że Sąd Okręgowy dokonał nieprawidłowej oceny prawnej zasadności niedopuszczenia powodów do udziału w Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu w dniu 2 lipca 2020 roku. W ocenie Sądu Apelacyjnego niedopuszczenie powodów do udziału we wskazanym zgromadzeniu nie miało charakteru

niesłusznego. Przeciwnie, skoro nabyte przez powodów akcje nie zostały zarejestrowane w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych to nie mogli oni wykonywać praw z nich i zasadnie odmówiono im udziału w Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu. Bez znaczenia jest przy tym, że do nieprawidłowości przy emisji akcji doszło na skutek działania strony pozwanej, która wyemitowała zdematerializowane akcje serii EE w sposób wadliwy, bez publikacji zatwierdzonego przez KNF prospektu emisyjnego. Akcje te zostały tylko warunkowo zarejestrowane w (...). Zgodnie zaś z art. 7 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o obrocie instrumentami finansowymi prawa ze zdematerializowanych papierów wartościowych powstają z chwilą zapisania ich po raz pierwszy na rachunku papierów wartościowych i przysługują osobie będącej posiadaczem tego rachunku. Niewątpliwie więc w przedmiotowej sprawie nie doszło do bezwarunkowej rejestracji akcji, a tym samym brak było podstaw do dopuszczenia powodów do udziału w zgromadzeniu.

Zgodzić zatem należy się z zarzutami apelacji, że brak podstaw do przyjęcia aby podjęcie zaskarżonej uchwały nastąpiło w sytuacji pozbawienia powodów prawa wykonywania głosu z należących do nich akcji serii EE, które zostały jedynie warunkowo zarejestrowane przez (...). Powodowie w rzeczywistości nie mieli prawa do uczestnictwa (w zakresie praw z tych akcji) w zwołanym na dzień 02.07.2020 roku Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy pozwanej Spółki, gdyż nie legitymowali się (i nie mogli się legitymować) zaświadczeniami o prawie uczestnictwa na NZWA, zgodnie z treścią art. 406³ § 2 k.s.h (w brzmieniu obowiązującym na dzień 02 lipca 2019 r., przed dniem 01 marca 2021 r., objętym t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 505), wystawionym nie później niż w pierwszym dniu powszednim po dniu rejestracji uczestnictwa w walnym zgromadzeniu przez podmiot prowadzący rachunek papierów wartościowych.

Sąd Okręgowy stwierdził, że udział w walnym zgromadzeniu spółki publicznej mogą wziąć akcjonariusze posiadający akcje na okaziciela, którzy albo złożą dokumenty akcji w spółce najpóźniej w dniu rejestracji uczestnictwa w zgromadzeniu, albo złożą zaświadczenie wydane na dowód tego, że dokumenty akcji zostały złożone u notariusza, w banku lub w firmie inwestycyjnej, albo – w przypadku akcji zdematerializowanych – przedstawią imienne zaświadczenie wydane przez (...) o prawie uczestnictwa w walnym zgromadzeniu (art. 406³ § 1-2 i 6 k.s.h. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 marca 2021 r.). Zasadnie wskazał nadto, że w stanie faktycznym niniejszej sprawy pozwana spółka utworzyła akcje na okaziciela, które nie zyskały formy dokumentowej (nie mogły więc zostać złożone w spółce ani np. w firmie inwestycyjnej), ale z drugiej strony nie zostały również zdematerializowane z uwagi na brak publikacji prospektu emisyjnego (dopuszczenie akcji do obrotu wymagało uprzedniej publikacji prospektu emisyjnego – art. 3 ust. 3 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2017/1129 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie prospektu, który ma być publikowany w związku z ofertą publiczną papierów wartościowych lub dopuszczeniem ich do obrotu na rynku regulowanym oraz uchylecia dyrektywy 2003/71/WE. Niewątpliwie, jak wskazał Sąd Okręgowy, posiadacze akcji serii EE – zostali usytuowani w swoistym zawieszeniu, zachowując status akcjonariuszy i posiadaczy akcji serii EE, ale zarazem nie mogąc się tym formalnie wylegitymować. W świetle powyższych jednoznacznych uregulowań wynikających z art. 406³ § 1-2 i 6 k.s.h. i art. 7 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o obrocie instrumentami finansowymi nie zasługuje jednakże na akceptację pogląd wyrażony przez Sąd Okręgowy, że uprawnionego ze zdematerializowanych akcji okazicielskich spółki publicznej legitymuje do udziału w walnym zgromadzeniu takiej spółki sam fakt bycia akcjonariuszem spółki w dniu referencyjnym (dniu rejestracji uczestnictwa w walnym zgromadzeniu określonym zgodnie z art. 406¹ § 1) oraz, że zaświadczenie o prawie uczestnictwa w walnym zgromadzeniu, o którym mowa w art. 406³ § 2 i 3, nie jest dokumentem, którego posiadanie tworzy uprawnienie do udziału w zgromadzeniu, a jedynie, stosownie do istoty prawnej zaświadczeń) poświadcza posiadanie tego uprawnienia przez osobę, która skutecznie zażądała wystawienia jej zaświadczenia.

Nieuprawniona zatem jest konstatacja Sądu Okręgowego, iż powodowie zostali bezprawnie niedopuszczeni do udziału w nadzwyczajnym walnym zgromadzeniu spółki w dniu 2 lipca 2020 r. w zakresie, w jakim uprawnienie do udziału w zgromadzeniu oraz do oddania na nim głosu wynikało z akcji na okaziciela serii EE bowiem nie było wątpliwości co do tego, że powodowie są akcjonariuszami pozwanej posiadającymi również akcje serii EE (którą to okoliczność powodowie wykazali dokumentami załączonymi do pozwu, w tym raporcie bieżącym z 18 marca 2020 r. informującym o przydziale i rozliczeniu akcji serii EE w (...) k. 45), a jedyną przyczyną niedopuszczenia uprawnionych

do korzystania z uprawnień korporacyjnych wywodzonych z akcji serii EE był wadliwy wniosek pozwanej spółki o dematerializację przedmiotowych akcji, a przy tym niewystąpienie pozwanej o nadanie akcjom serii EE nowego kodu (...), względnie niewycofanie wadliwego wniosku o dematerializację akcji serii EE i tym samym zostali pozbawieni szans na realizację kardynalnych praw akcjonariusza na skutek okoliczności stricte formalnych, a nieprzesądających o tym, by powodom nie przysługiwało prawo do udziału w zgromadzeniu i do oddania na nim głosu z akcji serii EE pozwanej spółki.

Art. 422 § 2 k.s.h. określa krąg osób uprawnionych do wytoczenia powództwa o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia w pkt 3 wskazując, że prawo takie przysługuje akcjonariuszowi bezzasadnie niedopuszczonemu do udziału w walnym zgromadzeniu. Skoro jednak w przedmiotowej sprawie powodów zasadnie nie dopuszczono do udziału w walnym zgromadzeniu to nie są oni w tym zakresie czynnie legitymowani, a w każdym razie powołane okoliczności przesądzają o bezzasadności powództwa w tym zakresie.

Sąd Okręgowy wskazał, że jednocześnie w protokole zgromadzenia z 2 lipca 2020 r. odnotowano sprzeciwy zgłoszone przez powodów po głosowaniu nad zaskarżoną uchwałą nr (...), co przemawia za przyznaniem powodom legitymacji w niniejszej sprawie na podstawie art. 422 § 2 pkt 2 w zw. z art. 425 § 1 k.s.h. wobec faktu, iż trzem spółdzielniom odmówiono dopuszczenia do udziału w zgromadzeniu poprzez nieuwzględnienie ich uprawnień korporacyjnych pochodzących z akcji imiennych uprzywilejowanych co do głosu wobec bezprawnego wykreślenia akcji tych spółdzielni z księgi akcyjnej przed terminem zgromadzenia. Gdyby nie doszło do bezprawnego wykreślenia akcji spółdzielni wówczas uchwała nr (...)nie uzyskałaby wymaganych $\frac{3}{4}$ głosów. W ocenie Sądu Okręgowego nie ma racji pozwana twierdząc, że sama uchwała zarządu stanowiła o rozpoczęciu i zarazem o zakończeniu procesu konwersji akcji imiennych – skoro we własnym statucie ustaliła inny moment decydujący dla skuteczności konwersji, odwołując się do terminów określonych przez (...). Należy przy tym uznać, że przedmiotowe nieprawidłowości formalne potencjalnie miały wpływ na treść uchwały nr (...)– przedstawione przez powodów zestawienia akcjonariuszy głosujących „za” oraz „przeciw” uchwale nr (...)pozwalają zakładać, że uwzględnienie uprawnień korporacyjnych pochodzących z akcji pozwanej spółki serii EE oraz z akcji uprzywilejowanych należących do trzech spółdzielni oznaczałoby, że uchwała nr (...)o podwyższeniu kapitału zakładowego nie zostałaby przyjęta przez walne zgromadzenie.

Wskazać należy, że wbrew stanowisku Sądu Okręgowego proces konwersji akcji imiennych na akcje zwykłe pod względem prawnym dokonany zostaje z chwilą wydania stosownej uchwały zarządu spółki na podstawie art. 334 §2 k.s.h., pod względem technicznym zaś z chwilą ich dematerializacji przez (...) w systemie depozytowym. Aktualne zatem pozostają poczynione wyżej wywody odnoszące się do dematerializacji akcji i możliwości wykonywania z nich uprawnień korporacyjnych do czasu zakończenia ich dematerializacji poczynione wyżej, co przesądza o bezzasadności powództwa także i z tej przyczyny.

W konsekwencji uznania roszczenia powodów za nieuzasadnione zaskarżony wyrok podlegał zmianie także w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu. O kosztach tych orzekł Sąd na zasadzie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 8 ust. 1 pkt 22 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny, na zasadzie art. 386 §1 k.p.c., zmienił zaskarżony wyrok i orzekł jak w punkcie 1 sentencji.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na zasadzie art. 98 § 1 k.p.c. ich wysokości ustalając na podstawie § 8 ust. 1 pkt 22 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2018.265 tj. ze zm.).

SSA Jerzy Bess SSA Andrzej Żelazowski SSA Paweł Rygiel